

25.16x30.35	1/2	עמוד 36	שמחת תורה - ישראל היום!	11/10/2017	60591705-3
החברה למתנ"סים - 40266					

מלכת הבובות

אצל יונא אשכנזי בת ה־80 אין דבר כזה בובה שעבר זמנה • מכל מקום מביאים לה בובות לתיקון, ואם היא תראה אחת זרוקה בצד הדרך - היא מייד תיקח אותה אליה ותפיח בה חיים חדשים • "מבחינתי הן אמיתיות לחלוטין. לפני שאני הולכת לישון אני אומרת להן לילה טוב ונרדמת כשאני מוקפת בהן"

דניאל רוט־אבנרי

צילום: יהושע יוסף

בגיל 80 וחודשיים, ליונא אשכנזי ממוכרת בתיה לא נגמר הכוח. אחרי יום מלא בפי עילויות חברתיות וקורסים שונים שהיא לומדת, מתיישבת האישה האצילה הו מול הטלוויזיה בשעה שבע בערב ומטפלת בהן אחת־אחת, עד הצות, ולעיתים גם עד אור הבוקר. ככה זה כשאת רופאה של כובות. אין בובה שהיא לא יודעת להציל ולחדש, גם אם מדובר באלו שמצבן רעוע ביותר. "איך אפשר לראות בובה בובל? איך אפשר בכלל לחשוב לזרוק בובה?", היא מסבירה מה עומד מאחורי התשוקה הזו, "מבחינתי יש להן נשמות. רק צריך לדעת לשפץ אותן, בהשקעה ובאהבה, והופה - הן חוזרות לתפקוד מלא ורק מחזירות אושר".

אצל אשכנזי לא מדובר בתחביב או באוסף של בובות בלבד. כבר מהכניסה לבית שלה במוכרת בתיה רואים את הבובות שעברו שיפוץ וחיידוש, נחות במי עין פינת שיקום בחצר. כשנכנסים לביתה הצבעוני מייד קופץ לעינינו הצבע הכתום. "כתום הוא כוח", היא מסבירה בחיידך רחב, "אנשים וגם בובות צריכים כוח בחיים, לא כך?".

אין פינה שאין בה בובה בבית הזה. גדולות, קטנות, קשות או רכות, אך כולן מטופלות. "זה עוד כלום", מסבירה אשכנזי ומובילה אותי לחדר השינה שלה, "תראי מה הולך פה". היא מסמנת לי לפתוח את הדלת. במרכז החדר השינה שלה ניצבת מיטת יחיה מסביבה עשורת, אם לא מאות, בובות, מסודרות בצורה מתוקתקת על מדפים. חדר חלומי בעבור כל ילדה. "כל אלה הן הבובות שלי", היא מחייכת בגאווה, "כאלה שאנשים זרקו ואני טיפלתי בהן ואימצתי אותן. עברתי על כל אחת מהן אל תוך השעות הקטנות של הלילה. אבל תראי מה זה, נראה כאילו שלכל אחת

יש ממש רוח חיים. מבחינתי הן אמיתיות לחלוטין. לפני שאני הולכת לישון אני אומרת להן לילה טוב ונרדמת כשאני מוקפת בהן, זה כיף מאוד".

אשכנזי נולדה בבולגריה ועלתה לישראל בגיל 15. "להורים שלי היו ידיים טובות. למולי, ירשתי אותן מהם כגנים. אמא שלי הצטיינה בתפירה ובסריגה. בזמן מלחמת העולם השנייה אני זוכרת שהיינו בבית ועברו וסגרו לכל הבתים את מכשירי הרדיו לערוץ צים שאינם מקומיים בבולגריה, אבל בגלל שלאבא היו ידיים ממש טובות הוא ידע לפרוץ את מכשיר הרדיו ולתכנת אותו כך שנשמע את הערוצים מחוץ לבולגריה, וכך נדע את האמת על מה שמתרחש מעבר למסך הברזל. אבא היה היחיד שידע לעשות זאת, וכל השכנים היו באים אלינו הביתה לשמוע את הרדיווחים", נזכרת אשכנזי. בגיל 27 נישאה לבעלה הראשון. "הוא היה חולה קנאה. אני זוכרת שהייתי הולכת עם הראש למטה ברחוב כדי שלא יקעס עלי, ממש לא לראות אף אחד. זה לא טוב לחיים, יקירת", אשכנזי מייצעת לי וממשיכה. "תשע שנים הייתי לבד אחרי שהתגרשנו. לא רציתי לשמוע מגברים. אבל את יודעת איך זה, כל הזקנים הנודניקים מסביב, כל הזמן ניסו לשרך לי, ובסוף נשברתי והכרתי בחור מקי סים. היו לו שתי בנות מקסימות בנות 3 ו־7 שפשוט התאהבתי בהן, או התחנתתי איתן ממש בגללן וכעת אריה ואני נשואים כבר 40 שנה".

"משמחת ילדים - ואת עצמי"

לפני שלוש שנים מעד אריה על אחת המדרגות בכניסה לבית ומאז אינו יכול להמשיך לגור שם ונוקק לטיפול צמוד. "אני הולכת לבקר אותו כמושב בבית ההבראה בכפר סבא, אבל אנחנו כבר לא יכולים לגור ביחד במצב הזה ואני חייבת למצוא תעסוקות לזמן שלי. בן אדם שלא עושה כלום הרי משתגע. אריה ואני היינו עושים המון ביחד, הוא גם איש של

"איך אפשר לראות בובה בזבל? איך אפשר בכלל לחשוב לזרוק בובה? מבחינתי יש להן נשמות. רק צריך לדעת לשפץ אותן, בהשקעה ובאהבה, והופה - הן חוזרות לתפקוד מלא ורק מחזירות אושר"

עבודות ידיים. שיפצנו ביחד דברים ובנינו יצירות אמנות. אנחנו מאוד אוהבים לחדש, זה חשוב לנו וכיף", מסבירה אשכנזי.

בכל יום היא פוקדת את המרכז הקהילתי של מוזכרת בתיה, מבית החברה למתנ"סים הארצי, ומספרת בגאווה רבה שאין פעילות שמתקיימת בלעדיה. יש לה שלושה מינויים להצגות, ובהן הצגות לגילי 3-6 ו־7-12, וכפי שכבר מובן עד עכשיו, היא מחוברת מאוד לעולם הילדים. "ילדים יודעים שאני מטפלת בבובות אז הם מביאים לי 'בובות לניתוח' ואני מטפלת בהן - מנקה, ממלאת בצמר גפן, מדביקה, מייפה, מסדרת הכל ומחזירה להם בובה מאושרת. אני עושה את זה ללא תשלום, כמובן. אני אוהבת את זה מאוד. אם אני יכולה לשמח ילדים ולשמח את עצמי

26.14x29.93	2/2	עמוד 37	שמחת תורה - ישראל היום!	11/10/2017	60591704-2
החברה למתנ"סים - 40266					

אשכנזי בחדר השינה. "מבחינתי זה רציני להפוך סמרטוט זרוק לחבר של בן אדם"

שאני לומדת זה בשבילי מתנה. תיאטרון בובות, ריי קודי עם ועוד ועוד. אני אוהבת ילדים, אוהבת בובות וחשוב לי שהילדים יידעו שלכל דבר יש ערך וכל דבר אפשר לחדש. אני יודעת שאולי יש כאלה שטיי פה מסתכלים מוזר על זה שאישה בת 80 מתעסקת בבובות, אבל אני חושבת שזה רציני לתת לבובה חיים ולהפוך סמרטוט זרוק לחבר של בן אדם."

יונא היא רוח התנדבות מהלכת. בין השאר, היא מתנדבת בוועד למען החייל ומתקנת מדים לחיילים, וגם מתקנת בגדים לחברות. אל כל המקומות היא מגיעה ברכב שלה ובנהיגה עצמאית, ובסיום הפגישה שלנו היא מבקשת לאחל למדינה לרגל חג הסוכות "אושר, בריאות ואהבה - שלושת הדברים החשובים ביותר לאדם". ●

נוצצות: "אין אדם במתנ"ס או באזור שלא מכיר אותה. היא נטמעת בכל חברה שהיא נמצאת בה בצור רה מיידית. היא מלכת הבובות. היא כל הזמן מביאה חומרים לטפל בבובות גם אצלנו במתנ"ס. היא תמיד מציעה את עצמה להתנדב לכל דבר, וכל ילד או ילדה שרואים אותה יודעים שהיא דוקטור לבובות". המוטו של יונא בחיים הוא לראות את הטוב גם כשנרמה שהוא לא קיים, ואת זה היא מיישמת על הבובות. "מאז שאני זוכרת את עצמי תמיד היו לי בובות", היא אומרת, "כולם מביאים אותן אלי, תמיד איפה שאנשים מוציאים זבל לרחוב אני נעמדת ומי שתכלת, תמיד אני מוצאת משהו, איזו מציאה. איך אפשר לסבול בובה קרועה? חוץ מזה אני נורא אוהבת לעשות דברים, ממש אוהבת ומחכה לחוגים. כל דבר

בתעסוקה, אז זה כף אמיתי. כל הגנות באזור יודי עות שהן יכולות לפנות אלי לטיפול בובות ושאסור סתם לזרוק אותן לזבל, צריך להביא אותן אלי. אז כן, אפשר להגיד שאני בית הבראה לבובות."

"לכל דבר יש ערך"

עד שיצאה לפנסיה, היתה במקצועה עוזרת לאר" כיטקט של תחנות דלק. "הייתי משרטטת את תחנת הדלק לפני התוכנית, ואנשי המקצוע היו יוצאים לשטח ובונים את התחנה לפי הרעיון שלי. עד היום כשאני חושבת על זה, מאוד מרגש אותי שיש הרבה תחנות דלק בישראל שהן בעיצובי."

מנהלת מחלקת תרבות ואירועים של מוזכרת בתיה, כרמלה נדיב ארקין (67), מספר על יונא בעיניים